

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XV. Quin in Gallia tentatum anno 1532. 1561. & 1587.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

hoc dilemmate. Aut enim Annatæ accipiuntur contemplatione confirmationis electionis Episcopi, aut titulo subsidij. Primus casus laborat vicio simoniæ. Ad Principem autem spectat providere legibus suis ne Episcopi imperio suo subjecti crimen simoniæ committant; adeo ut de iis redditurus sit rationem, si conniveat. Quare Leo & Iustinianus Imperatores legibus eam suis prohibuerunt sub magnis pœnis. Et Gregorius magnus ad Francorum Reges Childebertum, Theodebertum, Theodoricum, ad eorumque successores in eorum personis scripsit officij eorum esse ut simoniam in regno suo extirpent, & reddituros eos Deo rationem conniventæ suæ. *Hortamur ut tam detestabile facinus de regno suo excellentia vestra prohiberi precipiat.* Infra: *Hoc admono, quia animam vestram salvari desidero.* Sanè Concilium Parisiense Ludovicum Pium monuit simoniam, quæ in Romana Ecclesia vigeat, ab ea amputandam esse imperiali potestate, cum consensu venerabilium Sacerdotum, id est, adhibito consilio Episcoporum Italiae.

I. 12. l. 43. C. de Episc. & Cleric.

Gregor. lib. 4. ep. 15. & alibi.

Glaber. lib. 5. c. 2.

Henricus III. Imperator simoniam prohibuit anno MCLVII. edicto lato in plenariis comitiis Galliarum & Germaniæ, ut tradit Glaber, illius temporis scriptor: *Tunc proposuit edictum omni Imperio suo, ut nullus gradus Clericorum vel ministerium ecclesiasticum pretio aliquo acquireretur; ac si quis dare vel accipere presumeret, omni honore destitutus, anathemate multaretur.* Eam quoque suis constitutionibus in Gallia prohibuerunt sanctus Ludovicus aliique Reges.

In secundo casu, Principes summam habent auctoritatem impediendi exactiones Curia Romanæ in regnis suis; quæ adeo perniciosæ olim fuere, ut Stephanus Tornacensis jocosè quidem, sed tamen exprobrans, scripserit in epistola CLXV. *Anglico plumbo teguntur Ecclesie, nudantur Romano.* Piaculum esset in Gallia, si quis de hac potestate dubitaret post edicta sancti Ludovici Regumque Philippi Pulcri, Philippi Valesij, Caroli V. VI. & VII. & post varias constitutiones Regum subsequenium. Quod si nolint eas in universum prohibere, possunt tamen eis modum adhibere; ut quoad enthronistica usurpatum est à Iustiniano, & ab Isaacio Commeno quoad jura quæ Presbyteri persolvebant Episcopo à quo ordinabantur. Cum autem inita sunt Concordata, Annatarum & provisionum Beneficiorum sumptus reducti sunt ad certum quandam modum; adeo ut nisi Romæ observetur, Rex possit prohibere ne nova exactio superponatur.

Vide Notas Baluzij ad epist. 13. Lupi Ferrar.

Nov. 123.

XIV. Quod si negotium istud paulò

liberaliùs tractare visum fuerit, rogandus erit Summus Pontifex ut remittat nova illa subsidia veteribus Annatis addita; ipsèque rationem habeat querelarum quæ sient adversus ministros Curia Romanæ. Hujus rei exemplum dedit Cnutus Rex Anglorum; qui religionis causa Romam petiit, obtinuitque ut Episcopi Angliæ liberi essent à solvendis pecuniis quæ ab eis exigebantur ratione Pallij: *Conquestus iterum sum coram Domino Papa, & mihi valde displicere dixi, quod mei Archiepiscopi in tantum angariabantur immensitate pecuniarum quæ ab eis exigebantur, dum pro Pallio accipiendo, secundum morem apostolicam sedem expeterem; decretumque est ne id deinceps fiat.*

XV. At Gallia anno M D X X I I. remedium his malis sibi parare studuit, propositis nimirum & explicatis Summo Pontifici incommodis quæ proveniebant ex novis illis & indebitis exactionibus quæ Romæ exigebantur pro expeditione Bullarum, præter Annatas, quæ modum excedebant, & quarum solutio in necessitatem versa erat; quarum rerum proponendarum cura demandata est illustrissimis Cardinalibus Turnonio & Gramontio. Sed in *Instructionibus*, quas vocant, sive mandatis quæ eis data sunt, habetur, Regem rogatum fuisse ut Ecclesiam Gallicanam congregaret, quò finis imponeretur his rebus honesto prorsus & decore adversantibus, utque cuncta revocarentur in eum statum in quo erant antiquitus. noluisse tamen Principem convocare cœtum illum, vitandis consequentiis; quia spem conceperat futurum ut Summus Pontifex toleraturus non fuerit novas illas & indebitas exactiones.

Anno M D L X I. Præses Ferrerius ad Pium IV. Summum Pontificem missus est, ut ei significaret querelas à Comitibus Aurelianensibus Regi Carolo IX. propositas adversus Annatas & Præventiones, rogaretque Pontificem ut querelarum hujusmodi causam excinderet, quandoquidem Annatæ illæ prohibitæ fuerant variis Regum prædecessorum ejus constitutionibus, velut contrariæ Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ; cum præsertim ab Academia Parisiensi aliisque regni Academiis responsum fuisset eas exigere non posse absque enormi simonia. Quantum autem ad Concordata; mandatum est Ferrerio ut disereret ea per metum magis quam alio modo fuisse recepta, neque aliter publicata fuisse quam vi necessitatis, ideoque illa officere non posse Libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ. Sed nullam video necessitatem quæ cogere possit ad ea extrema deveniri ut Concordatarum

Villanovæ lib. 2. c. 11.

Tit. 11. l. 1. c. 1.

nullitas allegetur. Quippe nihil vetat quin valeant, ut supra adnotatum est. Præterea, si idè republica esse videatur, cessare possumus à solutione Annatarum, nulla prorsus à nobis vis facta huic pactioni.

Anno MDLXXXVII. Rex Henricus III. Romam misit illustrissimum Cardinalem à Ioyolâ, Protectoris negotiorum regie majestatis officium illic impleturum. Ei autem dedit in mandatis ut se opponeret novis pecuniarum exactionibus quas Dataria ministri meditabantur pro expeditione Beneficiorum hujus regni. Eodem anno Parlamentum Parisiense decreto vetuit ne Banquarij & Sollicitatores majorem pecuniarum summam pro expeditionibus Romanis solverent quam eam quæ solita erat.

CAPVT XIII.

Synopsis.

I. Duo genera synodorum provincialium. Quæ sint provinciales, quæve nationales.

II. Convocatio synodi provincia pertinet ad Metropolitanum. Plenaria est Synodus cui interest Metropolitanus, Concilia plenaria ex orbe universo.

III. Episcopi comprovinciales tenentur convenire ad locum quem Metropolitanus jussit. Qui accedere non poterant, Vicarios mittebant; qui sententiam nomine eorum pronuntiabant à quibus mittebantur. Patrimonianus notatus.

IV. Synodus Agathensis excusat Episcopum qui ob præceptionem regiam non adfuerit. Item Emeritensis. Synodus Turon. 11. explicatur, quæ excusationem illam admitti prohibet.

V. Canon xx. Antiochenus explicatur ex Canone xlii. Concilij Tarracensis. Synodorum provincialium confessus explicatur in Concilio Toletano quarto.

VI. Concilium Emeritense jubet ne vicariatus ad synodum detur Diaconis, sed Presbyteris. Tum ut synodus convocari non possit absque permissione regie. Quod etiam probatur ex Concilio Meldensi.

VII. Concilia provincialia celebranda sunt bis in anno. Discrimen inter Synodum Nicanam & Canones apostolicos. qui explicantur. Immutatus ordo vetus à Iustiniano.

VIII. Olim in Gallia synodi illa bis in anno celebrabantur. Secunda synodus Aurelianensis eas semel tantum haberi jubet. Institutum hoc fluxit ab Africanis. Eadem immutatio accidit in Hispania. Quam probat Gregorius magnus.

IX. Lege Capitularium revocati sunt prisci mores. Interrumpi iterum ob bella civilia. Concilium Parisian. 829. petit à Ludovico Pio ut synodi bis in anno celebrentur; & Synodus Lingonensis à Carolo Calvo. Concilium Lateranense eas semel in anno celebrari jubet. Longius aberunt posteriora Concilia. Canon ultimus Synodi Matisconensis explicatur.

I. DEINCEPS de synodis provincialibus agendum est, quatenus coactæ sunt pro causarum judiciis. Constant autem

vel ex Metropolitanis cum Episcopis suæ provinciæ, vel ex Episcopis plurium provincialium in unum corpus congregatis. Prioris generis synodi vocantur provinciales, aut metropolitanæ; posterioris verò, Concilia generalia, universalia, sive regionalia, & post Concilium Constantiense, nationalia. Antequam autem de istis agamus, breviter ac strictim tractare convenit de synodis primi generis, quæ aliarum origo sunt. Apud Cyprianum & Eusebium legimus viguisse in antiqua Ecclesia Conciliorum provincialium celebrationem; metropoleon institutione ab Apostolis eo consilio facta, ut communio hæc inter Episcopos retineretur; cujus tamen certa firmaque constitutio facta est in Concilio Nicæno. Materia porro ista ad quatuor præcipua capita revocari potest. Primum, ad quem pertineat convocatio harum synodorum. Secundum, quomam tempore celebrari debeant. Tertium, quasnam causas in eis tractare oporteat, & cujus ponderis sint judicia illic reddita. Quartum, ob quam causam desierint hæc Concilia celebrari.

II. Conventum à Metropolitanis convocandum esse adeo verum est ut Episcopi provinciæ non possint convenire absque consensu ejus, quemadmodum conceptis verbis definit Concilium Antiochenum can. xx. ex versione Dionysij Exigui: *Metropolitano provinciales Episcopos admonente --- Nullis verò liceat apud se celebrare Concilia præter eos quibus metropolitana videntur esse jura commissa;* ut vertit Hincmarus, juxta sensum verborum Græcorum. Nam Concilium illud perfectum est cui Metropolitanus interest; ut in canone xvi. ejusdem Concilij legitur: *Perfectum, verò Concilium illud est ubi interfuerit Metropolitanus antistes.* Græcus contextus habet, *πλειας σynodos.* Ferrandus autem Diaconus Carthaginensis, in Breviario Canonum, plenariam synodum vertit in illo canone: *Vt synodus plenaria tunc dicatur cum Episcopus Metropolitanus aderit. Concilium Antioch. tit. 16.* Rectè itaque Augustinus Concilia Oecumenia vocat *plenaria Concilia ex orbe universo*, ut ea distinguat à Conciliis metropolitanis.

III. Tenentur autem Episcopi convenire ad locum quem Metropolitanus jussit, sub pœna suspensionis à communione; ut statutum est in canone xl. Laodiceno, lxxvi. Africano, & xix. Chalcedonensi. Placuit ea institutio Gallicanis Episcopis, qui eam retinendam esse censent in suis canonibus. Ita enim statutum est in Concilio Arlatensi 11. habito circa annum CDXLIV. ubi præterea decernitur ut si quis Episcopo-

Vide Balazij Not. ad Agobard. pag 109.

Concil. Laod. c. 40. Πλειας σynodos ut ἀναλαμβάνουσι δὲ ἀναμνησκόμενοι τὸν ἀγριουδόντων, ut vertit Dionysius.

N. 38.

N. 39.

Vestibulum
m. 1. 1. 1. 1.
Kap. 1. 1. 1.
lib. 1. 1. 1.

Tic. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1.

N. 38.